सदेव सोम्येदमग्र आसीदेकमेवाद्वितीयमिति । ऐतरेयिण-स्त्वधीयते, आत्मा वा इदमेक एवाग्र आसीन्नान्यत्किञ्चनमिषत् इति। तस्मान्नैव किञ्चनासीदित्ययं निषेधः परमात्म-निर्म्मितनामरूपात्मकजगद्विषयो न तु कृत्स्नविषयः । नाम-रूपरहितत्वेनासच्छब्दवाच्यं सदेवावस्थितं परमात्मतत्त्वं स्वा-त्मन्यन्तर्हितप्राणिकर्म्मप्रेरितं सन्नामरूपाकारेणाविर्भवेयमिति पर्य्यालोचनरूपं मनो कुरुत । यथा गाढनिद्रां प्राप्तस्य पुरुषस्य कर्म्मफलभोगाय प्रबोध उत्पद्यते, तथा सर्व्वान् प्राणि-नः स्वस्वकर्म्मफलं भोजयितुमीदृशो विचारः परमात्मनः प्रादुरभूत्। तथाविविधविचारयुक्तं तत्परमात्मतत्त्वरूपं नाम-रूपसृष्टिसाधनरूपं तपोऽकुरुत। नात्र तपः कृच्छ्रचान्द्रा-यणादिरूपम्। किन्तु सृष्ट्यपदार्थविशेषविषयं पर्य्यालोचनम्। अत एवाथर्व्वणिका आमनन्ति, यः सर्व्वज्ञः सर्व्वविद्यस्य ज्ञान-मयं तप इति। कृच्छ्रादिरूपत्वाभावात् अशरीरस्यापि सर्व्व-शक्तियुक्तस्य पर्य्यालोचनमुपपन्नम्। तादृशीं शक्तिञ्च श्वेताश्वतरा आमनन्ति, परास्य शक्तिर्विविधैव श्रूयते स्वाभाविकी ज्ञान-बलक्रिया च इति। तच्छक्तिवशादेवेन्द्रियनिरपेक्षव्यवहारश्च। अत एव आमनन्ति, अपाणिपादोजवनो गृहीता पश्य-त्यचक्षुः स शृणोत्यकर्ण इति । तस्मादचिन्त्यशक्तिपरमेश्व-रस्य लीलाविशेषो यथावचनमवबोद्धव्यः । वचनं चात्रा-रण्यके आम्नायते, सतप्तपस्तपः कृतवान् इत्यर्थः । तादृ-शात्तस्मात्परमेश्वरात् स्वसङ्कल्पानुसारेण कश्चिद्धूम उदप-